

Vážení čtenáři!

Nejsložitějším způsobem snížení daní z příjmů je maximalizace výdajů. Daň se nepočítá z úhrnu příjmů, ale ze základu daně, kterým je rozdíl mezi příjmy a výdaji. Jakým způsobem postupovat poradíme v kapitole **Daňové a nedaňové výdaje**.

Jak je to s odměňováním zaměstnanců podle zákoníku práce poradí Ing. Luděk Pelcl v kapitole **Mzdová účetní**.

Nejdůležitější povinností zaměstnavatele je platit pojistné na zdravotní pojištění včas a v zákonem stanovené výši. Co dělat v případě chybného postupu se dočtete v kapitole **Chyby a postupy zaměstnavatele ve ZP**.

Komplexnější informace nabízí naší další publikace: Poradce 9-10/2026 – **ZDP po novelách s komentářem**; PaM 5-6/2026 – **Srážky ze mzdy – změny, Zaměstnávání cizinců**; DaÚ 5-6/2026 – **Daňová ztráta – uplatnění v roce 2026, Slevy na dani z příjmů u poplatníků FO**; DÚVaP 5-6/2026 – **Optimalizace daně v roce 2026**.

I nadále si můžete objednávat **ZÁKONY I.-V. 2026 – úplné znění zákonů s účinností od 1. 1. 2026 a Aktualizace zákonů 2026**. Užitečné informace nabízí i odborné publikace **Daňová přiznání FO a PO za rok 2025, Daňové a nedaňové výdaje 2026, Pomocník mzdové účetní 2026, Účetní závěrka za rok 2025 a Příručka mzdové účetní pro rok 2026**.

Všechny publikace si můžete objednat prostřednictvím zákaznického servisu i přes e-shop.

Telefonní čísla 558 731 125-128, 773 670 836, 732 708 627, e-shop: www.i-poradce.cz, e-mail: abo@i-poradce.cz.

Aktuální balíčky: **Daňová přiznání FO a PO za rok 2025, Daňový řád po novelách, ZDP po novelách, Začátek roku – mzdová účetní a Příručka mzdové účetní 2026**.

Přejeme Vám příjemné čtení a věříme, že naleznete řešení otázek podnikatelské praxe.

Jarmila Blaščíková
odpovědná redaktorka

Novelizované zákony s komentáři pro rok 2026 (www.i-poradce.cz)

1

2

3

4

5

rubriky

Seznam otázek

téma čísla:

Daňové výdaje

1.1	IT kancelář v části bytu programátora	7
1.2	Daňové výdaje nesouvisející se zdanitelnými příjmy	8
1.3	V roce 2025 dvojí test osvobození velkých prodejů akcií	8
1.4	Zdanitelný prodej akcií u fyzické osoby	9
1.5	Osvobození příjmů z prodeje podílů od DPFO	9
1.6	Zdanění prodeje akcií oceňovaných reálnou hodnotou	10
1.7	V roce 2025 platil dvojí test osvobození velkých prodejů akcií	10
1.8	Daň z nemovitostí jako daňový náklad	11
1.9	Daňový zisk i ztráta v jednom roce	11
1.10	Paušální náhrada za hmotný majetek	12
1.11	O ztrátu za rok 2025 lze snížit základ daně až 7 let	12
1.12	Reklamní a propagační předměty	13
1.13	Poplatník DPPO s více daňovými ztrátami	13
1.14	Obchodní vzorky	14
1.15	Dar neprodejných zásob OSVČ	14
1.16	Nesplnění podmínek finančního leasingu	15
1.17	Objasnění goodwillu a badwillu při koupi části obchodního závodu	15
1.18	Výpočet paušální náhrady za opotřebení	16
1.19	Odpčet darů u obchodní korporace	16
1.20	Daňové uplatnění odpisů a oprav je možné jen u obchodního majetku	17
1.21	Co je a co není DNM	17
1.22	Péče o přepravu zaměstnanců do práce	18
1.23	Daňový princip finančního leasingu u uživatele	19
1.24	Vstupní cena domu využívaného i pro podnikání	19
1.25	Definiční znaky finančního leasingu podle soudu	20

téma čísla:

Mzdová účetní

Odměňování podle zákoníku práce	
2.1	Zaměstnanec odměňován měsíční mzdou 23
2.2	Poskytnutí náhradního volna na místo příplatku 23
2.3	Kombinace práce ve svátek a práce přesčas, svátek nepřípadl na obvyklý pracovní den 24
2.4	Nárok na příplatek 24
2.5	Odměna z dohody o provedení práce ... 25
2.6	Odměna z dohody o pracovní činnosti ... 25
2.7	Kombinace práce ve svátek a práce přesčas, svátek připadl na obvyklý pracovní den ... 26
2.8	Příplatek za práci přesčas 27

2.9	Výpočet mzdy	27
2.10	Náhradní volno	28
2.11	Nemocenské pojištění	28
2.12	Souběh příjmů ze zaměstnání malého rozsahu	29
2.13	Příjem ve výši započitatelného příjmu	29
2.14	Vyšší příjem z dohody o pracovní činnosti	29
2.15	Úhrn zúčtovaných příjmů	30
2.16	Vliv práce přesčas na výslednou mzdu	30
2.17	Práce v sobotu	31
2.18	Jazykové kurzy zaměstnanců	31
2.19	Zaměstnání malého rozsahu	32
2.20	Vstupenka na tuzemské nebo zahraniční sportovní utkání	32
2.21	Dočasná pracovní neschopnost	33
2.22	Zkrácený pracovní úvazek	33
2.23	Kratší pracovní doba	34
2.24	Pojistné zaměstnance	34
2.25	Náhrada mzdy	35
2.26	Pracovní poměr na zkrácený pracovní úvazek	35
2.27	Pracovní poměr na dobu určitou	35
2.28	Náhrada mzdy za svátek	36
2.29	Placený svátek	36
2.30	Průměrný výdělek a pololetní odměna	37
2.31	Průměrný výdělek a roční odměna	37
2.32	Příjem ze závislé činnosti	38
2.33	Vyměřovací základ zaměstnance	38
2.34	Vstupenka na tuzemskou a zahraniční kulturní akci	39
2.35	Lázeňský pobyt manželky zaměstnance	39
2.36	Minimální mzda zaměstnance	39
2.37	Zvýšení procentní výměry starobního důchodu	40
2.38	Starobní důchod	40
2.39	Vyměřovací základ je nižší než minimální vyměřovací základ	40
2.40	Odstupné	41
2.41	Zaškolení nebo zaučení	41
2.42	Poskytnutí služeb zdravotního (léčebného) charakteru	41
2.43	Vyměřovací základ	42
2.44	Dohoda o pracovní činnosti	43
2.45	Příjem od jednoho zaměstnavatele a maximální vyměřovací základ	43
2.46	Dohoda o provedení práce	44
2.47	Zúčtování mzdy za práci přesčas	44

téma čísla:

Chyby a postupy zaměstnavatele ve zdravotním pojištění

3.1	Poukázání platby jiné zdravotní pojišťovně	45
3.2	Neoznámení změny některých původně ohlášených skutečností	46

3.3 Úhrada pojistného pod špatným variabilním symbolem	46	4.23 Porovnání výše odpisů	65
3.4 Nesprávný výpočet výše pojistného placeného za zaměstnance	47	4.24 Spolupráce osob	66
3.5 Zaměstnávání v pracovněprávním vztahu nezakládajícím účast na zdravotním pojištění	48	4.25 Stravné na straně zaměstnavatele daňovým výdajem	66
3.6 Neprovedení dopočtu do minimálního vyměřovacího základu, nýbrž provedení odvodu pojistného ze skutečně zúčtované hrubé mzdy	49	4.26 Uplatnění paušálních výdajů	67
3.7 Uvedení chybného údaje v Přehledu o platbě pojistného zaměstnavatele	50	4.27 Základní sleva na dani na poplatníka	67
3.8 Neoznámení změny zdravotní pojišťovny, provedené zaměstnancem v průběhu zaměstnání	51	4.28 Daňová ztráta	69
3.9 Nepřihlášení zaměstnance u zdravotní pojišťovny	52	4.29 Snižené stravné	69
3.10 Neoznámení skutečnosti rozhodné pro platbu pojistného státem	52	DPH	
3.11 Vznik přeplatku při placení pojistného za zaměstnance	53	4.30 Uplatnění korekčních mechanismů odpočtu daně u zásob	70
3.12 Vyměření penále v důsledku opožděných úhrad nebo neplacení pojistného	54	4.31 DPH v daních z příjmů	71
		4.32 Technické zhodnocení věci užívané na finanční leasing	72
		4.33 Vliv zrušení registrace plátce na odpisy hmotného majetku	73
		4.34 Bezúplatný převod stavby	74
		4.35 Test využití přijatého zdanitelného plnění pro ekonomickou činnost	75
		4.36 Pro neplátce DPH je vhodný finanční leasing á la poskytnutí služby	75
		4.37 Dobrotivý plátce se zapotí s DPH	76
		4.38 Pro neplátce DPH je „povinný“ finanční leasing nevýhodný	76
		4.39 Odpisovaný majetek versus DM	77
		4.40 Nové omezení odpočtu DPH u luxusních aut	77
		4.41 Vyřazení majetku pro osobní potřebu plátce	78
		4.42 Poskytnutí zboží jako věcné odměny	78
		4.43 Poskytnutí elektronicky poskytované služby osobě nepovinné k dani	79
		4.44 Poskytnutí reklamního předmětu jako daru v rámci ekonomické činnosti	79
		4.45 Prodej zboží na dálku z tuzemska do jiného členského státu	80
		4.46 Poskytnutí obchodního vzorku	80
		4.47 Prodej zboží na dálku z jiného členského státu do tuzemska	81
		4.48 Poskytnutí lihoviny jako daru v rámci ekonomické činnosti	81

Daně v praxi

Zákon o daních z příjmů

4.1 Motorové vozidlo i pro soukromé účely	56	4.49 Odpočet daně z nákupu PHM záleží na účelu pracovní cesty	82
4.2 Vstupenky na sportovní utkání a do divadla	56	4.50 Náhrada za použití soukromého vozidla	82
4.3 Osobní automobil pro soukromé cesty	57	4.51 Výdaje u firemního vozidla sloužícího i pro soukromé potřeby zaměstnance	83
4.4 Cenově zvýhodněné služby a osvobození od daně	57	4.52 Skutečné versus paušální výdaje na dopravu	83
4.5 Dva automobily na bezplatné užívání	58	4.53 Společnost s r.o. a jeho společník jsou dvě rozdílné osoby	84
4.6 Prodej movité věci zaměstnanci za nižší cenu	58	4.54 Nákladní auta podléhají silniční dani, i když stojí v autobazaru	84
4.7 Prodej nemovitosti zaměstnanci za nižší cenu	58	4.55 Uplatnění odpisů a výdajů na pracovní cesty	85
4.8 Prodej bytu zaměstnanci, který v bytě má trvalé bydliště	59		
4.9 Cenové zvýhodnění při prodeji zboží zaměstnancům	59		
4.10 Určení rezidentství	59		
4.11 Daňový rezident ČR	60		
4.12 Cenově zvýhodněné služby pro zaměstnance	60		
4.13 Daňový rezident	60		
4.14 Statut daňového rezidenta ČR	61		
4.15 Daňový rezident ČR	61		
4.16 Omezená daňová povinnost	61		
4.17 Zdravotnický prostředek	62		
4.18 Poukaz na zahraniční rekreaci	62		
4.19 Dva zájezdy	63		
4.20 Osobní a hospodářské vztahy	63		
4.21 Nákupní poukázky	64		
4.22 Potvrzení o daňovém domicilu	64		

4.56 Zahraniční pracovní cesta vlastním automobilem	85	5.7 Více skutečností, snižujících minimální vyměřovací základ zaměstnance	99
4.57 Výhoda dojíždění do práce firemním autem	86	5.8 Souběh zaměstnání s podnikáním a péče o dítě	100
4.58 Prokázané versus paušální výdaje na dopravu	87	5.9 Podmínky pro zařazování prací	100
4.59 Automobil zahrnutý v obchodním majetku	87	5.10 Obsah vnitřního předpisu	101
4.60 Soukromý automobil nezahrnutý v obchodním majetku	88	5.11 Výpočet srážek ze mzdy při exekuci	101
4.61 Pracovní cesta pro svého zaměstnavatele	88	5.12 Společníci a jednatelé s.r.o.	102
4.62 Soukromý automobil nezahrnutý v obchodním majetku	89	5.13 Nemoc zaměstnance a poměrná část minima ve zdravotním pojištění	103
4.63 Pracovní cesta nákladním automobilem	89	5.14 Vrácení přeplatku pojistného	103
4.64 Nárok na odpočet daně na vstupu v poměrné výši	90	5.15 Oznamování „státní kategorie“ zdravotní pojišťovně	104
4.65 Daňové posouzení nadlimitních cestovních náhrad	91	5.16 Zásady platné u dohody o provedení práce	105
4.66 Určený versus použitý dopravní prostředek	91	5.17 Příjmy nezahrnované do vyměřovacího základu zaměstnance	106
4.67 Mimořádný leasing automobilu	92	5.18 Změna situace u zaměstnance	106
4.68 Silniční daň stojí na úředním formalismu	93	5.19 Dodatečné doručení formuláře A1 českému zaměstnavateli	107
4.69 Automobil pořízovaný na finanční leasing	94	5.20 Odvod pojistného ze skutečné výše příjmu	108
Zaměstnávání		5.2 Zákoník práce	109
Mzdy a odvody		5.21 Hluk na pracovišti	109
5.1 Dohoda o srážkách ze mzdy	97	5.22 Provozy, které nemohou být přerušeny	109
5.2 Informace exekutorovi	97	5.23 Použití občanského zákoníku v pracovněprávních vztazích	110
5.3 Lékařský posudek o zdravotní způsobilosti k práci	97	5.24 Zrušení pracovního poměru s těhotnou zaměstnankyní ve zkušební době	110
5.4 Vnitřní předpis a mzdové nároky	98	5.25 Pracovní úraz	111
5.5 Souběžná zaměstnání a minimální vyměřovací základ	98	5.26 Výpočet dovolené	111
5.6 Rozhodná částka příjmu u dohody o provedení práce	99	5.27 Dovolená zaměstnance pracujícího podle dohody o provedení práce	112

**1000
řešení**
3-4/2026
měsíčník
XXV. ročník

Vydává
PORADCE s.r.o., IČO: 25836200
Hlavní třída 28/2020,
737 01 Český Těšín
tel.: 558 731 125–127
e-mail: abo@i-poradce.cz
http: www.i-poradce.cz

Odpovědná redaktorka
Jarmila Blaščíková

Redaktorka
Andrea Súkeníková

Tisk únor 2026

Zákaznické centrum
Objednávky předplatného
telefonicky: 732 479 069, 732 708 627
faxem: 558 731 128
e-mailem: abo@i-poradce.cz
e-shop: www.i-poradce.cz

za správnost uváděných údajů
odpovídají autoři.

ISSN: 1212-4710
MK ČR E 8436

Daňové výdaje

Co mají společného zaměstnanci, OSVČ, malé i obrovské firmy? Neradi platí daně z příjmů. Tyto tzv. přímé daně totiž bezostyšně odebírají reálné peníze z kapes lidí a firemních pokladen. Na rozdíl od nepřímých daní, které jsou nenápadně ukryty v cenách a jejich plátcí (obvykle prodávající) je pouze přeposílají finančním úřadům. Daň z příjmů má holt tu smůlu, že je hodně vidět, na výplatní pásce, v daňovém přiznání nebo v účetní závěrce. Proto i když daleko více státu zaplatíme na DPH – téměř z každého nákupu – a řidiči, pijani či kuřáci na spotřebních daních, tak nečastěji nadáváme na „příjmovku“. Přitom prakticky jen u daní z příjmů má poplatník možnost aktivně ovlivnit její výši a případně se jí zcela vyhnout. A to v principu třemi způsoby její eliminace.

Zdánlivě nesmyslná se jeví první cesta – minimalizace zdanitelných příjmů. Nejde ovšem o to mít malé příjmy, ale ty zdanitelné. Tedy preferovat příjmy nepodléhající dani a od ní osvobozené. Takto zvýhodněných příjmů najdeme v ZDP desítky. Jenže... obvykle nejde o běžné typy příjmů, které by nám zajistily pravidelnou obživu a chod firem. Druhá strategie „bojuje“ s touto daní z druhé strany, odzadu formou všemožných snížení základu daně – nezdanitelné částky a odčitatelné položky – nebo slev z vypočtené daně. Zde je paleta možností daleko chudší, takže je pro poplatníky přehlednější a zpravidla je proto využívají v maximální možné míře.

Nejsložitějším způsobem (legálního!) snížení daní z příjmů je maximalizace výdajů (nákladů). Jde o to, že daň se nepočítá z úhrnu příjmů, ale ze základu daně, kterým je rozdíl mezi

příjmy a výdaji, resp. výnosy a náklady; samozřejmě pro zjednodušení pomíjíme celou řadu výjimek. A snad již z první třídy základní školy víme, že malé číslo dostaneme nejen ze součtu malých čísel, ale rovněž když od jakkoli velké cifry (menšence) odečteme obdobně značné číslo (menšitele). Ovšem s daňovými výdaji je potíž. Zcela na ně mohou zapomenout zaměstnanci, kteří jako hrdinové a zachránci veřejných rozpočtů platí své daně skutečně – z příjmů. V podobně útrpném pasivním postavení jsou poplatníci u příjmů podléhajících tzv. srážkové dani vybírané jejich plátcí, kteří jsou v neličotivé roli dřívějších drábů. Nicméně naprostá většina podnikatelů – OSVČ i obchodních korporací – pronajímatelů i jiných poplatníků má privilegium snížit si základ daně o uznatelné výdaje (náklady). Potenciálně jich sice může být nekonečně mnoho nejrůznějších druhů a typů, ale prakticky je provází celá řada komplikací...

V případě neúčtujících fyzických osob je nemilé, že daňové výdaje jsou obvykle podmíněny reálným úbytkem peněz (vydáním), což z principu vytahuje z kapes a pokladen více penízků – těžce vydobytých – nežli samotná daň z příjmů. Proto jsou tolik v oblibě – u účetních jednotek – uznatelné výdaje (náklady) nevyžadující peněžní vydání, kde už to však zdaleka není, co bývalo.

Závažnější potíží je, že se musí podle § 24 odst. 1 ZDP jednat o výdaj (náklad) vynaložený na dosažení, zajištění nebo udržení zdanitelných příjmů. Tyto podmínky si žel může každý vyložit jinak, a bude mít „svou pravdu“, kterou však správce daně může, ale také nemusí uznat.

Pokud poplatník vynaložil výdaj, který výslovně upravuje některé z písmen a) až zv) speciálního § 24 odst. 2 ZDP, pak již nemusí řešit, jestli dokáže prokázat, že se jedná o výdaj vynaložený na dosažení, zajištění nebo udržení jeho zdanitelných příjmů. Uvádí to bezpečně metodický Pokyn Generálního finančního ředitelství č. GŘŘ D – 59, k jednotnému uplatňování některých ustanovení ZDP; Finanční zpravodaj č. 19/2022, trvale visí na webu Finanční správy ČR.

- „Výdaje vymezené v § 24 odst. 2 zákona jsou daňovými výdaji podle § 24 odst. 1 zákona bez ohledu na skutečnost, zda slouží k dosažení, zajištění nebo udržení zdanitelných příjmů, za předpokladu, že v příslušném ustanovení není omezující podmínka jinými ustanoveními tohoto zákona nebo jiného zvláštního právního předpisu.“

Ing. Martin Děrgel

Daňové výdaje

(www.i-poradce.cz)

1.1 IT kancelář v části bytu programátora

Pan Hekr podniká jako OSVČ v zakázkové výrobě nejrůznějších programátorských „kouzel“. Jelikož ke své tvůrčí práci potřebuje prakticky jen kvalitní počítač, internet a zejména klidné místočko, zřídil si IT kancelář v jednom z pokojů svého najatého bytu. Protože jeho roční příjmy z tohoto podnikání byly dosud zhruba 2 miliony Kč, uplatňoval jednoduše paušální výdaje podle § 7 odst. 7 ZDP, které nemusel evidovat a prokazovat.

Od roku 2026 však začal vydělávat dvakrát tolik a shora limitované paušální výdaje se mu již nevyplátí. Bohužel značná část jeho výdajů je potenciálně sporná, neboť souvisí s jeho činností v bytě, kde spolu s rodinou tráví převážně i svůj osobní život. Na straně jedné tedy provozní výlohy spojené s bytem prokazatelně souvisejí se zdanitelnými příjmy z podnikání pana Hekra a splňují tak obecnou podmínku daňové uznatelnosti, ovšem na straně druhé se věcně jedná také o výdaje na jeho osobní potřebu, které jsou speciálním ustanovením vyloučeny.

Jaké je řešení dané situace?

Z hlediska průkaznosti by ideálním řešením této patové situace bylo jednoznačné přiřazení dílčích výloh spojených s bytem pro podnikatelské versus ostatní (osobní, rodinné) potřeby. Což si lze reálně představit snad jen u elektřiny, pokud by její odběr IT kanceláří pana Hekra měřil podružný elektroměr. Ani nadmíru pedantního úředníka by nenapadlo nutit nebohého živnostníka k pečlivému odměřování a zaznamenávání vody spotřebované během programátorské činnosti, k propočítávání tepelné ener-

gie dodané do zmíněného pokoje, k vážení odpadků vzniklých v souvislosti s podnikáním atp. Stejně tak není možné – patrně ani právně – aby se dohodl

» **Kompromisním řešením je rozklíčování celkových výdajů na část soukromou versus podnikatelskou v poměru využitelných podlahových ploch.** «

s vlastníkem bytu na dvojí fakturaci nájemného, zvláště za onen IT pokoj, a odděleně za zbývající část bytu užívající část bytu užívanou privátně. V praxi respektovaným kompromis-

ním řešením se osvědčilo rozklíčování celkových výdajů placených v souvislosti s užíváním bytu na část soukromou versus podnikatelskou v poměru podlahových ploch.

Pokud tedy činí celková vnitřní nášlapná plocha daného bytu 100 m², z čehož výhradně k podnikání slouží pokoj o ploše 20 m², pak „průkazný“ klíčovací poměr bude 20 % (= 20 m² / 100 m²). Tuto část výdajů na bydlení pak bude moci pak Hekr poměrně bezpečně zahrnovat mezi své daňově účinné výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení svých zdanitelných příjmů ze samostatné (podnikatelské) činnosti provozované „doma“.

1.2 Daňové výdaje nesouvisející se zdanitelnými příjmy

Pan Dobrák je živnostník provozující tradiční českou hospůdku ve stylu První republiky, a je plně hoden svého jména. Proto svým zaměstnancům vyplácí mzdu 80 000 Kč a navrch jim ještě přispívá měsíčně 2 000 Kč na doplňkové penzijní spoření a za 1 000 Kč pro ně nakupuje vstupenky do kina, divadla nebo na fotbal.

Jsou to ale všechno jeho daňové výdaje?

I když pročítal § 24 odst. 2 ZDP pečlivě, nenašel tam položku „mzdy“. Nejblíže věci se mu zdálo písmeno p) ZDP, podle kterého jsou daňově účinné výdaje, k jejichž úhradě je poplatník povinen podle zvláštních zákonů – protože zákoník práce ukládá povinnost dát zaměstnancům mzdu. Jenže to by se dalo využít asi jen pro zákonem stanovenou minimální mzdu, nikoli pro jeho štedré super mzdy.

Živnostník se však obává zbytečně, ať už je mzda jeho zaměstnanců jakkoli super vysoká, může ji klidně uplatnit jako daňový výdaj. A to nikoli podle speciálního § 24 odst. 2 ZDP, nýbrž s opo-

rou v základní ustanovení § 24 odst. 1 ZDP, protože jde o výdaj vynaložený na dosažení jeho zdanitelných příjmů – z provozu restaurace.

Složitější je to s příspěvkem na doplňkové penzijní spoření zaměstnanců, kde je opravdu třeba hledat oporu pro daňové uznání v § 24 odst. 2 ZDP – průkaznost se zdanitelnými příjmy zde totiž patrně neobhájíme. Naštěstí je možno tento výdaj začlenit pod speciální § 24 odst. 2 písm. j) bod 4 ZDP – práva zaměstnanců zaručená vnitřním předpisem, pracovní či jinou smlouvou – což z něj činí opět bezpečný daňově uznatelný výdaj.

A nepeněžní volhočasové radovánky? Zmíněný příznivý § 24 odst. 2 písm. j) bod 4 ZDP je možno od roku 2024 využít, jen když zaměstnanec příjem zdaní. Zpravidla ale nepeněžní benefity u nich splňují podmínky osvobození od daně, takže se uplatní silnější speciální § 25 odst. 1 písm. h) ZDP označující výdaj za nedaňový.

1.3 V roce 2025 dvojí test osvobození velkých prodejů akcií

Studenti matfyzu – Karel a Filip – v roce 2021 založili softwarovou firmu AI, a.s., kde měl každý podíl 50 %. Zabývala se umělou inteligencí a díky dobrým nápadům i aplikacím IT její hodnota koncem roku 2025 vystřelila na 100 milionů Kč. Čehož využil Karel a podíl prodal za 50 milionů Kč v prosinci 2025, kdy kupující také ihned uhradil plnou cenu. Druhý akcionář trochu váhal, ale v lednu 2026 nakonec učinil stejné rozhodnutí.

Jak postupovat v dané situaci?

V obou případech poplatníci měli příjem z prodeje cenného papíru – akcií – po uplynutí časového testu 3 let od nabytí. Proto jde o příjem osvobozený od daně dle § 4 odst. 1 písm. u) ZDP. Čímž to ovšem končí jen pro váhajícího Filipa, kterému příjem plynul až v roce 2026, tj. po zrušení dodatečné regulace. Na Karla ale žel ještě dopadla dočasná zpřísněná regulace, kvůli které bude mít od daně z příjmů osvobozeno „pouze“ 40 milionů Kč.

1.4 Zdanitelný prodej akcií u fyzické osoby

Pan Evžen v lednu 2026 nakoupil balíky akcií dvou akciových společností – ABC a XYZ – každý za 100 000 Kč, což jsou i nabývací ceny těchto cenných papírů, jelikož pro jednoduchost neuvažujeme vedlejší výlohy spojené s pořízením akcií. Poplatník nepodniká jako OSVČ, případně akcie nezahrnul do obchodního majetku.

Jak ý je zdanitelný prodej akcií u fyzické osoby?

Všechny akcie pan Evžen prodá ještě v roce 2026, a to u firmy ABC se ziskem za 150 000 Kč, zatímco podíly v XYZ se ztratou jen za 80 000 Kč. Opět pro přehlednost neuvažujeme žádné poplatky, provize ani žádné další výdaje související s prodejem akcií. Celkově tedy dosáhl ze svého soukromého obchodování s akciemi – CP – zisku 30 000 Kč, jelikož z původní investice (výdaje) 200 000 Kč vytěžil konečný hrubý příjem 230 000 Kč.

I když je zisk pod 100 000 Kč, nelze uplatnit osvobození podle § 4 odst. 1

písm. t) ZDP, jelikož testuje na limit 100 000 Kč – příjmy – z prodeje cenných papírů a ne zisk (příjmy snížené o výdaje). A kvůli prodeji akcií dříve než po třech letech nelze využít ani osvobození dle § 4 odst. 1 písm. u) ZDP. Jde tedy o příjem zdanitelný, a protože nespadá mezi příjem ze samostatné (podnikatelské) činnosti – akcie nebyly v obchodním majetku Evžena – jedná se zbytkově o tzv. ostatní příjem z úplatného převodu CP podle § 10 odst. 1 písm. b) bodu 2 ZDP.

V rámci tohoto jednotlivého druhu příjmu – z převodu CP – je dílčím základem daně z ostatních příjmů celkový úhrn příjmů (230 000 Kč) snížený – minimálně na nulu – o výdaje vynaložené na jejich dosažení, což je zde úhrn nabývacích cen prodaných akcií 200 000 Kč. Tento dílčí základ daně pana Evžena tak činí 30 000 Kč.

1.5 Osvobození příjmů z prodeje podílů od DPFO

Paní Lenka v roce 2026 kupovala nejrůznější akcie českých firem, a všechny je prodala ještě v téže roce za celkovou částku 80 000 Kč.

Jak je to z pohledu daně z příjmů?

Celý příjem 80 000 Kč je osvobozen od daně. Není podstatné, že akcie – nebo jiné CP – prodala již do roka, ale že úhrn příjmů z prodeje cenných papírů za celý rok nepřesáhl 100 000 Kč.

Pan Vojta koupil balík akcií jedné české korporace již v roce 2024 za 60 000 Kč. A protože jejich cena v roce 2026 nečekaně vyrostla, všechny je prodal se slušným ziskem za 101 000 Kč.

Jelikož úhrn příjmů z prodeje CP za celý rok přesáhl limit 100 000 Kč, nemá jej osvobození od daně podle § 4 odst. 1 písm. t) ZDP. A to ani zčásti! S ohledem na dobu držby kratší než 3 roky nelze využít ani osvobození dle ustanovení § 4 odst. 1 písm. u) ZDP. Proto zdanitelným příjmem poplatníka je celý příjem 101 000 Kč, a nikoli jen nadlimitní částka 1 000 Kč.

1.6 Zdanění prodeje akcií oceňovaných reálnou hodnotou

Firma A, s.r.o. v lednu 2026 koupila za účelem prodeje 500 kusů akcií B, a.s. za sjednaný kurs 1 000 Kč/akcie, tedy celkem za kupní cenu 500 000 Kč. Tento balík akcií představuje podíl pouze 5 % na základním kapitálu B, a.s. a proto se v terminologii daní z příjmů nebude jednat o vztah mateřská versus dceřiná společnost – tím pádem padá možnost osvobození příjmů z prodeje akcií od daně. Poplatek makléři za zprostředkování nákupu těchto akcií činil 5 000 Kč. Firma zařadila akcie na účet 251 – Majetkové cenné papíry k obchodování v účetním ocenění celkovou pořizovací cenou 505 000 Kč. V dubnu 2026 prodala 400 kusů (tj. 4/5) těchto akcií B, a.s. za jednotkový kurs 1 100 Kč, což znamená výnos 440 000 Kč, poplatek makléři za prodej činil 4 000 Kč.

Jak postupovat v případě zdanění prodeje akcií oceňovaných reálnou hodnotou?

Jde o akcie, které dle účetních předpisů podléhají ocenění reálnou hodnotou – přičemž není podstatné, že k tomuto přecenění u nich v účetní jednotce A, s.r.o. případně ještě nedošlo – proto bude jejich daňové posouzení odpovídat účtování.

Danově účinné tedy budou 4/5 pořizovací ceny prodaných akcií = $4/5 \times 505\,000\text{ Kč} = 404\,000\text{ Kč}$, a to bez ohledu na jejich prodejní cenu, a dále ještě také poplatek za tento prodej (4 000 Kč).

1.7 V roce 2025 platil dvojí test osvobození velkých prodejů akcií

Modelka Monika využila nabídky francouzské firmy a založila s ní v roce 2021 Krása, a.s. věnující se módním přehlídkám, soutěžím „Miss“, plastické chirurgii, kosmetice, oblečení a módním doplňkům. Její peněžitý vklad byl 1 milion Kč. V roce 2025 měl podíl Moniky (její akcie) již hodnotu 100 milionů Kč, čehož využila a prodala je druhému akcionáři z Francie na splátky: 50 % do konce roku 2025 a druhá polovina až v roce 2026.

Jak je to z pohledu osvobození velkých prodejů akcií?

Monika má tedy příjem z prodeje cenných papírů – akcií – po uplynutí časového testu 3 let od nabytí. Takže splnila podmínku pro osvobození tohoto příjmu od daně stanovenou v § 4 odst. 1 písm. u) ZDP. V souladu s tím

celá druhá splátka (50 milionů Kč) obdržená v roce 2026 definitivně unikla zdanění; pouze se musí „udat“ správci daně a dle § 38v ZDP oznámit finančnímu úřadu do 1. 4. 2027, jinak by ji hrozila docela drahá pokuta.

Horší to je s první splátkou ceny akcií plynoucí v roce 2025, kdy platila zpřísněná regulace omezující tento typ osvobození (spolu s prodeji podílů a z kryptoaktiv) „pouze“ na příjmy do úhrnu 40 milionů Kč za rok dle § 4 odst. 3 ZDP. Nadlimitních 10 milionů Kč tak bude zdanitelným ostatním příjmem ad § 10 ZDP. Daňovým výdajem může být buď poměrná část nabývací ceny (tj. peněžitého vkladu 1 milion Kč) dle § 10 odst. 4 a 6 ZDP, nebo díky speciálnímu ustanovení § 10 odst. 9 ZDP) ve znění do 31. 12. 2025) tržní hodnota akcií k 31. 12. 2024.

1.8 Daň z nemovitostí jako daňový náklad

Daň z nemovitých věcí firmy ABC, s.r.o. na rok 2025 za její administrativní budovu činila 20.000 Kč a poplatník využil možnosti uhradit ji ve dvou stejných splátkách. První splátka á 10 000 Kč měla proběhnout do 31. 5. 2025, a tak se i stalo. Naproti tomu na druhou splátku splatnou 30. 11. 2025 ovšem poplatník zapomněl. Společnost ABC, s.r.o. jí připomenul až finanční úřad svou výzvou v únoru 2026, načež byla druhá splátka okamžitě uhrazena. Dále byl zaplacen i příslušný sankční úrok z prodlení úhrady předepsaný správcem daně.

Jedná se o daňový náklad?

Jako daňový náklad mohla firma za zdaňovací období roku 2025 uplatnit pouze první včas zaplacenou splátku 10.000 Kč účetních nákladů. O účetní předpis nákladu z titulu opožděné 2. splátky musela zvýšit základ daně za

rok 2025. Ve zdaňovacím období roku 2026 může nad výsledek hospodaření uplatnit jako daňový výdaj dodatečně zaplacenou 2. splátku daně z nemovitých věcí 10.000 Kč. Úrok z prodlení není daňově účinný nikdy.

1.9 Daňový zisk i ztráta v jednom roce

Pan Jan je zaměstnancem s měsíční hrubou mzdou 50 000 Kč. Loni začal také podnikat jako živnostník, kdy měl daňové výdaje o 200 000 Kč vyšší než příjmy, naproti tomu letos bude mít příjmy o 150 000 Kč vyšší.

Jaké je správné řešení?

Rok zahájení podnikání 2025 se promítl do daňového přiznání k DPFO pana Jana následovně:

- Dílčí základ daně („DZD“) z příjmů ze závislé činnosti podle § 6 ZDP: $12 \times 50\,000\text{ Kč} = 600\,000\text{ Kč}$.
- Dílčí daňová ztráta z příjmů ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP: $\text{Příjmy} - \text{Výdaje} = -200\,000\text{ Kč}$.
- Proti DZD ze zaměstnání nelze uplatnit dílčí daňovou ztrátu z podnikání. Takže pan Jan v tomto přiznání dále dopočítal standardně daň z příjmů ze základu daně odpovídajícímu DZD podle § 6 ZDP. Tedy sníží jej o nezdánitelné částky, vypočte daň a uplatní slevy) a současně vykáže ztrátu z podnikání.

Druhý rok podnikání 2026 se promítne do daňového přiznání k DPFO pana Jana takto:

- Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti podle § 6 ZDP: $12 \times 50\,000\text{ Kč} = 600\,000\text{ Kč}$,
- Dílčí základ daně z příjmů z podnikání podle § 7 ZDP: $\text{Příjmy} - \text{Výdaje} = +150\,000\text{ Kč}$.
- O loňskou daňovou ztrátu 200 000 Kč může snížit letošní dílčí základ daně ze samostatné činnosti 150 000 Kč, a to nejvýše na nulu, takže do dalších let zůstává zbytek ztráty z roku 2025 ve výši 50 000 Kč. A opět běžným způsobem vypočítá daň z příjmů ze základu daně odpovídajícímu DZD podle § 6 ZDP.